

BUDA-PESTA

10 Fauru.

22 Fauru.

Va eși Domineca.

Redact.: strad'a iernei nr. 1.

Nr. 6.

Anulu X.

1874.

Pretiuu pe unu anu 10 fl.

Pentru Romani'a 2 galbeni.

La umbr'a mamei lui Stefanu celu Mare.

Umbr'a fericita, gloriose nume,
Muma dulce, brava, fal'a mea din lume!
N'audi cine vërsa, in acestu momentu,
Rfu de lacrimel' pe alu teu mormentu?

E o fia, care cu doliulu pe facia,
Diu'a, 'n mediu de nópte, sér'a, 'n demanétia,
Vine si adapa cu-a ei lacrimiori
Pe mormentu-ti sacru vescedele flori.

Scóla si me invétia fapte mari, virtute,
Si p'a mele mandre soriori placute;
Sè urmàm'u ca tine in timpu de nevoi,
Sè invetiàm'u lasii cum sè facu eroi!

Asta-di romanimea simte lipsa mare,
De viteje bratie, vai! pucini ea are!
Scóla si ne 'nvétia cum sè facemu noi;
Sè fia misiei ómeni bravi... eroi!...

Ah!... dieésca umbr'a, nu strabatu la tine
Ale mele siópte, gemete... suspine?...
Nu... oh! nu... cà-ci éta vai! tu nu mai vini
Sè stergi ochisiorii-mi de lacrime plini.

Dormi dar fericita... fala si onóre
A ficeloru tale de sub blandulu sóre!...
Eu in tóta ór'a voi cu lacrimiori
Sè udu pe mormentu-ti vestedele flori.

Si in tóta ór'a in adanci suspine
Voiu sè 'ndreptu o vóce, umbr'a, catra tine:
Sè rogi pe 'nduratulu, bunulu Dumnedieu,
Sè protéga vecinicu scumpu poporulu meu!

Oradea-mare 1874.

María Suciu.

Primavér'a.

— Episcodu din viéti'a lui Dante. —

Pe mine me conduce amorulu, si
mi-demanda a incepe acést'a...

Infernulu lui Dante, cantulu II.

Câte-odata noi in biograffele ómeniloru
mari intalnimu câte unu nume de femeia, care
abié esprimat si éra-si dispere, asemenea unei
flori, pe care cine-va in trécatu o rupe si o
arunca josu, asemenea unui nume, a carui su-
netu ne atrage si ne preocupa, ca si o melodía
din dulcele trecutu, ca unu profumu din dílele
frumóse ce acuma au sboratu, — noi ne
vedemu constrinsi a iubi pe portatóri'a a celui
nume, fara ca sè scimu cà pentru ce?

La prim'a vedere elu nu se pare a inriuri
in nici unu modu a supra vietii eroului, despre
care tocmai ne istoriscesc, dara anim'a feme-

ésca presimtiesce o legatura între amendoi, óre si-care nedespartibilitate.

Fire de auru, visibile singuru numai ochiloru femeiesci, léga pe unulu de celalaltu, si nimica nu este mai seducatoriu, decâtu a urmarí astu-felu de linie fine.

Cine nu a audítu vorbindu-se despre suav'a Beatrice Pontinari, padrón'a lui Dante? Cine inse cunósce viéti'a deliciósei „Primaveri“, a fragedei ei amice?!

Minunatu de frumós'a Beatrice, jun'a consórtie a cavalerului Simone de Bardi, repausà: Dante Allighieri si-pierduse amic'a. Cetatea de la Arno, Firenze la bella, jeliá dimpreuna cu poetulu pentru un'a din cele mai stralucite fiice ale sale.

Intristarea pentru pierderea parintelui, nimici delicat'a esistintia a Beatricei, putíne lune dupa mórtea lui, si deliciós'a rosa descinse in mormentu.

Junele ei amice sborau incóce si in colo fara conducatori'a loru, asemenea unei cete de columbe spariate, si cari inca nu si-au potutu aflá unu locu de repausu, cu privirea loru trista si cu carmenii loru paliti.

Incetu numai cu incetulu ele invetiara a se lipsí de scump'a loru amica; frumosi loru ochi éra-si incepura a stralucí si fragedele loru budie a suride: animele tinere nu sunt locuinti'a dorerii!

Numai confident'a Beatricei, Giovanna, pe care in Florentia pentru magic'a ei frumsetia o numiau „Primavér'a“, respingea cu seriozitate cuvintele de condolentia si indoitele omagiuri ale numerosiloru ei adoratori, si nu incetá a plange mórtea amicei sale.

Lacrimel fusesera nisce óspeti fórte rari pana in ór'a acésta, in ochii acesteia de altcum pururea suridietori; inse adoratorii acestei fecióre frumóse, voiau sè afe aceste dóue stele stralucitórie in splendórea loru umeda si mai neresistibili decâtu pana acuma.

Ori si cine i aflá doliulu ei justu, inse toti suspinau pentru forti'a lui. Da, este adevveratu, cà „Primavér'a“ a fostu nedespartibila consórtie a repausatei, si Dante a cantatu acésta stea dupla printr'unu sonetu deliciosu, adresatu renumitului si amicabilului Guido Cavalcanti.

De câte-ori Giovanna nu a escitatu jalusía in passionat'a anima de poetu?! Bratiu in bratiu ele apareau pururea inaintea lui, aceste dóue fintie magice, rumenu la rumenu aplecatu astu-felu incátu brunele bucle ale „Pri-

maverei“ se amestecau cu auriulu peru alu Beatricei.

Ele si-sioptiau in presinti'a lui, precum fetele si-sioptescu nisce lucruri suave si inocente, cu aerulu de unu secretu profundu, ele i surideau si priviau la dinsulu, a carui privire ardietória cautá ochii amantei sale.

Si ce feliu de imagine deliciósa, candu ele siedeau inaintea lui in porticulu casei lui Pontinari, pe treptele de marmora ce conduceau in josu spre gradina, lipite un'a de alt'a prin manile loru imbratísiate, spre a ascultá la versurile junelui si timidului poetu!

Atuncea de siguru, cà pe furisiu, miraculosii ochi ai Beatricei se ridicau, spre a se sierpuí asemenea unei radie preste figur'a amatului, preste fisionomí'a lui bruna si seriósa cu fruntea aceea sublima si cu privirea profetica — si alb'a mana de fecióra ce érá pe anim'a, tremurá.

Music'a cuvintelorulu lui se amestecá cu li-ciuritul fontanei saritóriie si cu parfumulu de rose.

Ah! câtu de incantatoriu sunau acele versuri:

„In manile vóstre, scumpele mele Donne
Mi-inchinu sufletulu meu, la Adio.“

Acést'a a fostu o salutare de adio, mai nainte de ce poetulu plecá la campagna de la Campaltino in contra Aretiniloru si ajutá de a luá cu asaltu citadel'a Caprona.

„Primavéra“ fu aceea, care in sér'a ajunului seu de plecare i aduse unu buchetu de flori, in care érá ascunsa o cedula, care cuprindea cuvintele: „La revedere! — la revedere!“

Pentru acésta solfa suava elu i iertá tóte acele intrige virginalé, care atátu de desu lungau din apropiarea amantei sale, care odata, pe candu malitíós'a lui amica se nisuiá a impiedecá ori si ce convorbire între patru ochi cu patrón'a ideiloru sale, lu-constrinse la desperat'a exclamatiune:

„Blastemata sè fía diu'a aceea care mai 'ntáiu
Mi-a aretatu insielatóri'a lumina a ochiloru tei.“

Totu „Primavér'a“ fu aceea, care aducea poetului noutáti despre aflarea amantei sale in decursulu bólei parintelui ei.

Dante intelni o ceta de amice ale Beatricei, ele viniau din locuinti'a de doliu, nobilulu Folco Pontinari si-espirasé sufletulu.

Amantulu Beatricei se opri pentru de a avorbí acele fintie suave — elu cutezà a íntrebá despre nobil'a consórtie, despre adorat'a lui patróna.

Atuncea „Primavér'a“ si-deschise ochii ei plini de lacrimi si tradatoriu i atinti a supra lui si dise:

— Ah tu! acel'a ce atâtu de desu ne-ai cantatu laudele Beatriciei nóstre, câtu este de schimbatu exteriorulu teu. Tu plangi?! Ah pentru ce plangi? Nu i-ai vediutu tu lacrimiele ei! Pe noi ne lasa sè plangemu pentru ea, cà-ci noi o-amu auditu vorbindu, noi o amu vediutu stingându-se in dorere si ingrigire, — dulcea ei fatia atât'a este de palida, încâtu din compatimire si indurare cine-va ar mori la piciorle ei, pentru ea.

Acésta fu ultima-data, cà Giovanna se infatîsia amantelui Beatriciei, dupa aceea figur'a ei disparu in obscuritatea camerei de bolire a amiceii sale.

Beatrice erá mórta. Lumea si-urmà cursulu mai departe. Sórele stralucia prin ferestrele bisericeii San Giovanni Batista, aruncandu o lumina abundanta pe padimentulu de marmora, sub care repausá corpulu celei mai frumóse Florentine, — nu se mai vorbiá asié de tare despre dins'a ca mai nainte — viéti'a, dulcea si bogata viéti'a in Florentia si-pretindea drepturile, se rogau pentru adormit'a si acceptau cu impacientia o nóua canzona a celebrului poetu, nisce stance sguduitórie a supra mortii ei, unu sacrificiu celebru de amoru, pentru de a plange nóue lacrimi pe mormentulu ei.

Inse cetatea de la Arno acceptá insedar; nici unu tonu nu esia din camer'a poetului, cas'a din strad'a Riccarda remase inchisa, ferestrele erau acoperite cu unu velu negru.

Insedar bateau amicii lui in usia, betranulu servitoriu refusá fia-caruia intrarea.

Numai betranulu seu invetiatoriu si amicu parintescu, renumitulu Brunetti Latini si amabilulu sculptoru Giovanni Pisano ajungeau pana la elu, pentru de a fi martori unei doreri, asemenea careia póte nu a simtitu nici o anima de barbatu.

Inspaimantati priviau ei la amiculor stramutatu, care inca in viétia si-ingropase corpulu.

Insedar se nisuiu ambii prin tóta forti'a elocuentiei lor, a scóte pe acestu omu singuraticu din morósele sale ganduri — insedar Pisano lu-roga prin juraminte a-si combate dorerea. „Vino inapoi intr'o lume, care te doresce si care te va duce pe palme“, astu-felu se roga elu, „ea este inca frumósa, de si Beatriciei i este permis a locui intr'un'a mai frumósa decâtu acést'a. Ceriulu de preste Florentia in-

ca si-pórta acelu azuru neasemenabilu, Arno straluce ca argintulu, frundi'a pomiloru si a tufeloru este frageda, sórele si-respandesce aurulu seu cu mani pline, aerulu deja este profumatu de primavéra — si femeile cele mai frumóse ascépta pe celebrulu poetu, sè póta plange cu dinsulu, si sè-lu mangaie. Canta pe adormit'a, si traiesce intre cei víi!“

(Finea va urmá.)

I. G. Baritiu.

A m o r u.

e iubescu fecióra blanda,
Iubescu ochiulu teu cerescu,
Si-alb'a-ti fatia suridienda,
Te iubescu!

Te iubescu, l'a ta vedere
Tremuru eu si me'nfiuru,
Candu te vedu dorerea-mi piere,
Te adoru!

Te iubescu si'n totu-de-una
Eu la tine me gandescu!
Tu ce grati'a'nununa,
Te iubescu!

Te iubescu! tu inse póte
Despretiedi alu meu amoru!
Si eu mai presusu de tóte!
Te adoru!

Craiova 1873, aprile 27.

Alesandru A. Macedonschi.

I m p a c a r e a.

— O istoria din Carpati. —

Dupa Albert Amlacher.

(Fine.)

Asié a si fostu, cà-ci abié trecu diumetate de óra si poturamu parasí pescer'a. Vijeli'a se asiedia, si plói'a alungata de ventu d'abié udate se pamentulu.

Acum pasî fratele meu nainte.

Judele si tatalu meu i comunicara indrumàrile trebuintióse, elu primindu ordinulu se departà. Elu plecà pe cósta la vale, si pe langa casuli'a pandariloru teraindu-se, ajunse la negotiatorii cari acceptau.

Aici se încarcă cu pachete, și pe ace'a cale se întorse totu asié de precautu, în cătu la momentu fu în mijloculu nostru.

Judele erá fórte voiosu.

— Ast'a s'a facutu cum se cade și pentru prima-data e de minune bine, — dîse dînsulu.

De siepte-spre-diece ori se furisiá fratele meu la negociatori și inderetru, și într'o óra și diumetate aduse și pachetulu celu din urma.

— Tu ti-ai implinitu detorinti'a ca raru altulu, tu esti ginerele meu! — dîse judele voiosu și strinse man'a fratelui meu.

— Acum inse grabiti înapoi! Dupa cursulu lunei, care asta-đi atátu de placutu si-a coperitu lat'a fatia cu vîlulu noriloru, trebuie sè fia trecutu de mediulu noptii.

Din precautiune nu ne întórseram totu pe acea cale, ci pe calea, pe care veniram noi acum. Noi ajunseram chiar aici, unde stámu acum, candu incepura a suná pasii cei grei și regulati ai patrolei, și a lucí armele la zarea lunei.

— În tufisiu, — demandá judele siop-tindu, — indreptati-ve catra mormintele Martianiloru. cari luptandu-se cu turcii și-au aflatu acolo repausulu eternu.

Noi ascultaramu, și incetisioru cum numai s'a potutu, ne ascunseram în desime. Fara a observá ce-va patrol'a trecu pe langa noi, și se pierdiu în sinulu codrului. Noi ne scolaram rapede se ni continuámu calea. În acelu momentu se audi una puscatura, și fratele meu ranitu de mórte caditu la pamentu.

Elu siediu se langa fratele meu de cruce Lae, candu s'a datu semnulu de plecare. Ambii se radicara rapede; fratele meu de cruce Lae tienea în mana arm'a, cu cocosiulu trasu, care se atinse de o ramura — și în momentulu urmatoriu fratele meu, sermanulu! caditu la pitiórele lui Lae cu peptulu petrunsu de glontiu, și scaldatu în sangele seu.

Scen'a confusiunei selbatice, care urmá acestei nenorocite intemplári, nu ti-o potiu descrie. Judele infuriatu se repedi cu pumnariulu a supra lui Lae, carele marturisindu fapt'a, dar si neculpabilitatea sa, suferi tóte injuriile.

— Ticalosule, omu tradatoriu, — strigá judele, — pana acolo te-a dusu jalusi'a, ca sè-i sacrifici o viétiá de omu? Blastemu a supra capului teu! tu ai derimatu fericirea ffi-loru mei, du-te dara în iadu, ucigasiule!

Elu radicá pumnalulu, și ar fi si strapunsu pe Lae, de nu smulgeam eu pumnariulu din manile judelui. Si intristatulu meu parinte

se întrepuse, și asié alinaramu furi'a judelui. Pana ce transportaram noi pachetele, fratele meu de cruce remase langa cadavru. În diu'a urmatoriá immormentaram pe sermanulu Andreiu în acestu locu, langa cei caduti în lupta contra turciloru. Dupa immormentare unu venerabilu betranu citá cuvintele luate dintr' unu cantecu stramosiescu, cari le cetisi aci pe cruce.

Doi ani au trecutu, de candu a repausatu Andreiu.

Lae încungiurá ori ce atingere cu omenimea, chiar si cu mine, și nu mai participá la espeditiunea contrabandieriloru. Melancoli'a l'a cuprinsu cu tóta puterea ei.

Eu cautám sè-lu mangaiu și sè-i insuflu curagiu, elu inse clatiná tristu din capu și mi respundea categoricu:

— De si contra vointicii mele am versatu sange de frate, totu-si striga resbunare, și ace'a trebuie sè o platescu cu viéti'a mea, cá numai asié me voiú poté impacá.

Ce-va miraculosu! de la mórtea fratelui meu Andreiu, la ori ce întreprindere am avutu norocu admirabile; nici odata n'am convenitu cu patrol'a. De atunci ne insociá o lumina misteriósa, seducatoriá, care vediendu-o patrol'a, o urmariá, și pe noi ne perdea.

Adese-ori ne credeam constrinsi a veni în lupta apriga cu patrol'a, cându éca se iviá naluc'a și seducea pe soldati pe căli contrarie, amblate dóra numai de mam'a padurei séu de mosiulu codrului. și nóue ni dá ocaziune de scapare.

Noi numiám acea tainica lumina, a carei aparintia nu ni-o poteam nici decátu esplicá, pe scurtu „striga“ séu „lumin'a contrabandieriloru“ séu si „naluca.“

Erá în lun'a lui juniu, s'a decisu într'o nópte sè se transporteze o cantitate insemnata de tutunu turcescu și alte marfuri pretióse.

Abié s'a ascunsu sórele dupa dealu, și barbatii nostri incepura a se aduná la unu bradu seculariu, desemnatu pentru intrunire. Drumulu erá pe o vale angusta, prin care sierpuiá unu riurelu sprintenu.

Pe acésta cale poteam se pasimu cătu mai rapede, cá-ci murmurulu riurelului amutiá sgomotulu pasiloru nostri, éra codrulu tufosu ne scutiá de ochiulu panditoriu. În fine, dupa multa ostenéla ajunseram la pólele unei stânce, și aci aflaramu locu siguru.

— Curiosu, — observá judele, — asta-di nu ni se mai aretá naluc'a. Ast'a nu s'a mai

intemplatu de la prim'a ei aparintia. Se fia ast'a ôre unu presemnu reu?

— Se ne feréscă santii! — reflectă tatalu meu, facundu-si cruce.

— Mie mi asié de frica, — adausi eu. Unu presimtiu tristu me cuprinse si me trecu-
ra fiori prin anima.

— Naluc'a nu se areta asta-di, veti vedé, noi perimu toti pana la unulu, fia-ve aminte! — dîse unu mosiu cu bucle argintie, si cu voce inchisa, apesata, erá tatalu meu.

— Pentru Dumnedieu, Martiane, ce dîci tu? — lu-intrebă judele.

— O profetire! — replică betranulu tristu, si mai apesatu.

— Ah! Iasa nebuniile si superstitiunile! Ce ne pôte face nóue naluc'a? Si in fine déca va fi sositu ór'a mortii, éca vomu perí cu totii, ca barbati.

— Vina ori ce va vení! — dîse unu contrabandieru innaltu, subtirelu, cu o barba négra si désa, noi lu-numiám „Vulturulu“, fi-ti numai pe pace. Lucrulu nostru principalu e a transportá marfurile nóstre fara a fi observati de acele paseri cobitorie, voiu sè dîcu de pandari. Candu am eu pachetele in bratiile mele, atunci vina chiar mam'a padurei, — n'am frica!

— Nu vorbí atátu de necrestinesce „Vulture“ — i siopti judele, facundu-si cruce.

„Vulturulu“ inse nu respunse nimicu, ci disparu ca fulgerulu prin sinulu codrului pe cósta la vale. Dupa unu tîmpu indelungatu aparú de nou infuriatu, si tranti unu pachetu greu de marfa.

— Canii acei-a de pandari trebuie se fia turbatu, — siopti elu, — ei au pusu padia dupla. Dupa ace'a se furisiá de nou si se afundá in desimea tufisiului.

Tóte pachetele, afara de unulu, erau acu transportate, si noi stámu toti gata de plecarea, candu de odata suná o pocnitura.

Putîne mominte dupa ace'a se ivi „Vulturulu“ din si desime stergundu-si fruntea crunta cu manec'a vestmentului eschiamá: „patrol'a a tîntitu a supra-mi, si glontiulu mi-a atînsu fruntea!

— Cautati se plecámu, ei me urmarescu!

— Naluc'a nu s'a aretatu asta-di, am spus eu, cà sè apropia mórtea! — oftá tatalu meu.

— Sè nu fia ôre ticalosii aceia aici in desime? — intrebá unulu din patrola. Noi puse-

ramu toti manile pe arme si stámu gat'a la lupta pe viétia séu mórte.

— Nu, nici decátu! — reflectă conducatoriulu patrolei, — asié de nebuni nu voru fi ei, sè ste in apropiarea nóstra. Ei au luat'o la sanetós'a pe cósta la vale, dar voru salutá pe a patr'a si a nóu'a patrola, cari, sciu, cà-i va intimpiná cu salve.

— N'avereti temere voinici, — dîse altulu zimbindu, — tóte sunt asié tocmita, in câtu nu ni scapa nici unulu, afara déca nu li voru cresce aripe.

— Ha! ha! ar fi unu venatu minunatu, déca ni-ar succede se prindemu band'a intréga, cà pré multu ne-au portatu de nasu!

— Patrola nainte! — comandá corporalulu, si soldatii se pierdura in intunecimea noptii.

Noi ne radicaramu cu precautiune, crám inlemniti si mai nu mai poteam respirá, ca nu cumva sè ne tradámu. Pentru cà de si ni erá usioru a ucide patrol'a, totu-si ni erá gróza, si numai in casulu estremu o faceam, pentru cà pét'a de sange omenescu nu o poti spelá de pe consciintia nici cu apele mârîloru si cu tóte rogatiunile celoru mai cuviosi preoti.

— Noi perimu, déca nu cutezámu ce-va, — siopti „Vulturulu“, — numai unu singuru drumu ni mai stá deschisu.

— Stejeriulu mai voiosu se pléca vijeliei decátu tiranului, — adause judele, — explica-te mai chiar.

Apoi, voi cunósceti prepasti'a de la stânc'a ursului, pe acolo trebuie sè ne coborimu, chiar si cu pericolu vietiei, ajungundu diosu, suntemu scapati si afara de cerculu pandariloru.

— Nainte dar, noi ti-urmámu! — sioptira barbatii. Preste putînu tîmpu stámu nainte una prepastie infiorátorie, — nemarginite.

— Puneti-ve pe pachete, crucisiati petiórele, puscele tieneti-le crucisiu la pieptu, si spriginiti-ve cu ghióg'a, — comandá „Vulturulu“, — eu voiu plecá nainte; ceialalti sè-mi urmeze unulu câte unulu incetu si precautu.

In urmatoriulu momentu a si disparutu in aduncime. Curundu dupa aceea audiramu o siueratura petrundietória din partea lui „Vulturulu.“

— Elu a ajunsu in pace, — sioptiramu noi, — nainte acum!

— Naluc'a nu ni s'a aretatu, noi totu perimu asta-di, — oftá tatalu meu de nou. si plecá si disparu si elu, adaugendu, — mielulu

nu scapa de lupu, ci se crutia pentru unu timpu mai tardîu!

Noi amu ajunsu toti in pace pana diosu, si dupa cale de o diumetate de óra amu sositu la acestu locu.

Obositi voiám se ne asiediámu, candu in apropiare se audíra pasii regulati ai patrolei si in clipit'a urmatória vediuramu armele lucindu la zarea lunei.

— In tufisiu! — siopti judele, — iute! in drépt'a de la movil'a sermanului Andreiu.

In câte-va minute dupa ace'a erám toti in desime, dar a si fostu timpulu supremu, cà-ci patrol'a pasí rapede pe langa noi.

Tatalu meu me prinse de mana si eschiamà:

— Vedi colo, vedi! naluc'a! colo in anghiu langa patrola.

— Acum punemu ghiar'a pe talhari, — eschiamà conducatoriulu patrolei. — Naluc'a peri.

— Nainte, voinici, nainte! Ocupati tóte coturile acolo . . . asié . . . acum voi se vedemu, cine e acel'a, carele de atâte-a ori ne-a portatu de nasu si ni-a ingreunatu servitiulu. De aici nu-lu scapa neci archangelulu.

— Cine-i? — eschiamà conducatoriulu a dóu'a óra. De óre-ce nu respunse nime, elu comandà: in numele Domnului: focu!

Optu descarcature de odata resunara cu o bubuitura infricosiata si unu tipetu dore-roso si sfasîtoriu cutrierà si despicià aerulu. Soldatii alergara intru acolo din catràu veniá vaierarea infioratória; de locu dupa acea audiramu vócea conducatoriului:

— Oh! Dumnedieule! Ni póte merge reu voinici! Nu pe acest'a l'am voitu, acest'a a fostu celu mai nevinovatu omu din munti!

— Noi nu suntemu de vina, conducatoriule! — replicà unu militariu, — tóte s'au intemplatu asié, precum pretinde stricteti'a servitiului. Fia-i tierin'a usióra.

— Ba nu, — replicà corporalulu, — trebue se grabimu de aici, nu vreu sè avemu neplaceri.

Patrol'a se departà cu pasi uiti.

Acum esíramu si noi din desime si alergaramu la loculu, de unde veniá tipetulu sfasîtoriu.

— Domnule! aspectulu infioratoriu ce ni se infatsià acum nu ti-lu potu descrie. A fostu bunulu meu frate de cruce Lae, — carele cu peptulu strapunsu jacea la pa-

mentu! . . . Nebunu de dorere nemarginita m'am aruncatu langa dinsulu . . . Judele, carele pana aci priviá la acestu spectaclu cu sange rece, radicà unu objectu de metalu de la pamentu. Pentru Dumnedieu, ce e ast'a?

In acelu momentu moribundulu se radicà in câtu-va si dîse:

— Iertati-me, oh! ve rogu, iertati-me, nu me lasareti se moru ne impacatu.

— Multiumescu tîe dómne, — adause elu cu vóce stinsa, — cà am espiatu mórtea lui Andreiu cu sangele meu, cum a voitu Dumnedieu, in acel'a-si locu, unde contr'a vointiei mele, i-am versatu eu sangele lui. Eu am implinitu sant'a detorinti'a de sange a stramosiloru, Dumnedieu sè se indure spre mine.

Suspinandu, l'amu radiecatu pe bratie, éra judele si tatalu meu i dederà man'a impacati. Dupa câte-va mominte intinseramu o manta preste scumpulu repausatu . . . Judele examinà acum obiectulu, ce-lu radiecase de diosu, si-lu tieneá in mana.

— Ah! sermane Lae, acum mi-esplicu eu aparinti'a nalucei! Erá o lampa de tinichea, provediuta giuru impregiuru cu sticla grosa polita, si intiepenita intr'o pertica, care cu ajutoriulu unoru verige de feru se poteá lungi si scurtá, dupa placu.

In lampa erá una lumina grosa de céra.

Acum poturamu noi pricepe, cine a fostu naluc'a tainica.

Din lamp'a lui Lae straluciá lumin'a misteriósa, care ne insotíá pe tóte càlile nóstre. Lae a fostu angerulu padîtoru, care cu periculu vietiei sale seducea patrol'a in directiune contraria.

Asta-di pe semne din caus'a patrolei intarite nu ne-a potutu urmarí . . . Elu a espiatu mórtea fratelui, scutindu-ne mereu de periculu ce ne amenintiá, cum pretinde detorinti'a de sange a stramosiloru nostri, dar asemenea fapta marinimósa inca n'au vediutu muntii seculari, — de candu i-a creatu bunulu Dumnedieu . . . Sangele pretinde sange, elu l'a espiatu si asta-di si elu jace sub acést'a trista movila.

Se pareá cà superarea si melancoli'a i-au disparutu din fatia si s'a inlocuitu cu espre-siunea pabei blande si a supunerei leniscite.

Calugarulu finise si se radicà.

Elu se inclinà in tacere la pamentu si culegandu unu buchetu de flori de campu, ludepuse pe verdele mormentu, facundu-si cruce

si intindiendu-mi man'a, cu amicetia, disparu
cu pasi rapedi dupa o stânca bețrana, négra
si trista ca si anim'a si viéti'a lui.

Ionu Becineaga.

Notitie de folosu.

Éta etatea câtoru-va barbati celebri.

Suveranulu-Pontifu are 79 ani, si ministru
seu, cardinalulu Antonelli 65.

Imperatulu Napoleonu avea 63 ani; prin-
cipele imperialu 16; dlu Thiers, 74; impera-
tulu Germaniei acea-si etate cu dlu Thiers;
comitele de Moltke, 70; von Roon, 68; Bis-
mark 67.

Lord Russel are aprópe 80 ani, Disraeli,
66, si Gladstone, 63; dlu de Rémusat, 74;
Saint-Mark Girardin, 66; Dufaure, 73, Cre-
mieux, 75 si Jules Favre, 62.

Ducele de Nemours are 57 ani; principele
de Joinville, 53; ducele d'Aumale, 49, si co-
mitele de Chambord, 51.

Gambetta are 38 ani; comitele de Paris,
34; Jules Simon, 54; dloru Granville, 56 si
Louis Blanc, 58.

O singura privire a supra relatiuniloru
nationale si a supra dateloru statistice ale po-
poratiunii probéza, că nici una din acele se-
mentie ale Ungariei nu se afla in maioritate
absoluta.

In numeru mai mare locuiescu in Unga-
ria siepte semintie, a caroru proportiune per-
centuala in casulu celu mai favorabila este
urmatóri'a: Maghiari in Ungaria 49.84, in
Transilvania 31.71; Nemti in Ungaria 14.32,
in Transilvania 10.60; Romani in Ungaria
10.92, in Transilvania 57.47; Slovaci in Un-
garia 16.42, in Transilvania 0.01; Serbi nu-
mai in Ungaria 2.58; Croati numai in Unga-
ria 1.87, si Ruteni numai in Ungaria 4.03%.

Séu in cifre absolute, locuiescu in Unga-
ria si Transilvania: 6 milióne Maghiari;
1,800,000 Nemti, 2 470,000 Romani, 1,817,000
Slovaci, 206,000 Croati, 267,000 Serbi si
469,426 Ruteni.

Doine poporale.

— De pe valea Somesiului. —

Pe din susu de cea gradina
Merge-o copila straina
Cu dragutiulu ei de mana,

De mana tienendu-se,
Din gurà mustrandu-se:
— Lasa-me bade de mana,
Sè m'aruncu in cea gradina,
Sè smulgu dóue-trei mladitie,
Sè-ti facu verde cununitia,
Cununitia de turitia
Mestecata cu trifoiu,
Sè mai vfi bade la noi!

*

— Vina bade de-i veni,
Cà nu te mai potu dori,
Cà dorindu-te pe tine
N'a remasu anima 'n mine.

*

— Vina bade serile,
Sè-ti audi muștràrile,
Ce-ti-le facu fetele,
Cà ti-su dragi nevestele?!
— Bine sci cine-i cu minte,
Cà mie nu mi-su urite;
Bine sci cine pricepe,
Cà mie nu mi-i de fete
Ca si lupului de iede,
Si mie nu mi de ele
Ca si lupului de mnele,
Care-su albe ochiesiele!

*

Dîsu-a badea c'a veni,
Déca lun'a-a resari;
Iesu afara, lun'a-i bine,
Vedu că badea nu mai vine;
Iesu afara, luna-i susu,
Badea-a venitu si s'a dusu;
Iesu afara, luna-i diosu,
Badea-a venitu si s'a 'ntorsu.
Déca-am vediutu că nu vfi,
Pusu-am dorulu capatâiu,
Si cu jelea me 'nvelfi;
Dómne reu me hodini!
De s'ar hodini mã-ta,
Nu mai bine far' asiá.

*

Fruudia verde de trifoiu,
Vina mei bade la noi,
Intr'o dí de nóue ori;
De ti-a paré bade multu,
Ti-oiu spune si mai pe scurtu:
Vin' num' odata 'n dí,
Candu sórele-a resari,
Si te du candu a sfinti!

*

Vine dorulu si me 'ntréba,
Ce-mi-su tinerea si slaba?
Stà-i dorule, că ti-oiu spune,
Cà m'a mancatu multe 'n lume,
Dar totu rele si nu bune!...

Culese de

B. P. Sangeorzanu.

SALONU?

La finea carnavalului.

— *Cazania de postu.* —

Si éta-ni-su la fine!...

Inca câte-va dîle, si-apoi pace... Sgomotulu va tacé, music'a va încetá si vioiciunea va merge a se unge cu cenusia... Carnavalulu e spre fine... Din acele multe ilusiuni nu voru remané, decâtu numai nesce rupturi de — ilussiuni, pe cari adoratorii regineloru de balu le voru pastrá ca pe nesce souveniri scumpe din — hainole dinseloru.

Si vine postulu mare, candu animele simtítorie se nutrescu numai cu souvenirile trecutului.

Dar totu-si nime nu remane flamendu, cà-ci cine nu are vr'o souvenir dulce si incantatória?

Cum sè nu?

Carnavalulu ofere asié multe placeri. O privire seducatória, o stringere de mana multu dîcatória, unu valsu imbetatoriu, o siópta scapata ca din intemplare, o dama ca o dîna etc. etc. lasa souveniri multe si placute in urm'a lor.

Cine ar remané nemiscatu la vederea unei femei frumóse?

Aristotele a fostu unu filosofu fórte seriosu, si totu-si si dînsulu a iubitú pré multu femeile gratíose.

Fîindu apoi odata întrebatu, cà pentru ce le iubesc, elu a respunsu:

— Numai orbulu póte sè întrebe asié ce-va.

Si cu tóte aceste femeile au multi inimi. S'a vorbitu si s'a scrisu multu in contra dinseloru, servindu-se de armele malitiei, ma chiar si de ghimpii satirei.

Sè-i lasámu in pace, sermanii de ei! Dinsii sunt fórte nefericiti, cà-ci nici odata n'au fostu iubiti. Celu ce a fostu séu este iubitú de o femeia, nu póte sè rostésca despre secsulu iubitei sale decâtu numai cuvinte frumóse si pline de iubire si recunoscintia.

Cà-ci ce este femeia?

Fîinti'a menita de Dumnedieu spre a face ómeniloru viéti'a placuta.

Pentru acést'a a cantatu Schiller: „Ehret die Frauen!“

Dar femeile numai atunce sunt vrednice de stima, — déca si-indeplinescu cu demnitate missiunea lor.

Iubirea de consórt, de mama, ajutorarea orfaniloru, spriginirea saraciloru, desvoltarea culturai in familia, partinirea literaturai etc. éta o multime de terenuri pentru ele.

Barbatulu iubitú de soci'a sa e purure fericitu si indemnatu la fapte frumóse, pruncii bine crescuti, respandescu virtutea, orfanii ajutati si-stergu lacrimel, saracii spriginiti, uita suferintiele lor, cultur'a in familia innaltia o natiune, si o literatura partinita cu zelu conserva viéti'a poporului pana 'n veci.

Déca femeile purure aru fi statu in ajutoriulu literaturai, Plautus n'ar fi fostu silitu sè lucre in o móra, Terentius n'ar fi fostu sclavu, Boethius n'ar fi moritu in temnitia; Bentivoglio n'ar fi recursu la in-durarea ospitalului fundatu de elu, celebratulu Cor-

neille n'ar fi fostu silitu a stá fara calciuni pana ce calciunariulu i-a tocmitu unicii, ce-i aveá Racine n'ar fi lasatu famili'a sa in cea mai mare miseria, Otway n'ar fi peritu de fóme, Comoens n'ar fi moritu in ospitalu, Bougles nu si-ar fi vendutu cadavrulu unui medicu spre a-si platí detoriéle, Cervantes n'ar fi espiratu in lips'a cea mai mare, si — ca sè ne întórcemu la noi — Sincal n'ar fi peritu sub garduri, Andreiu Muresianu nu si-ar fi perdutu marele ingeniu in cancelari'a séca a unui guvernú absolutisticu, Bolintineanu nu s'ar fi frantu in mijloculu indolintiei generale etc.

Continuarea va urmá.

A împedecá urmarea acestei continuari, éta o detoria a femeiloru romane!

Formati, onorabile surori, societáti filantropice prin tóte partile, in fia-care comitatú unulu! Urmati esemplulu braveloru din Brasiovu si Blasiu!

Neajunsuri avemu destule, ba pré multe! Cea mai sublîma aspiratiune a vóstra sè fia a concurge la molcomirea acestoru neajunsuri. Atunce numele vóstru se va scrie cu litere neperitíe in cartea destinului nostru; atunci veti avé consciinti'a liniscita, cà v'ati indeplinitu missiunea; atunci intru adevéru veti fi vrednice de stima.

Dar éta unde am ajunsu! In locu de o conversatiune de salonu, ve pomeniti cu o cazania de postu!

Facu dar capetu acestei scrisori, si lasu cuventulu — domniloru preoti!

Josefw Vulcanu.

Pancove de carnevalu.

Unu mosnégu de 80 de ani se infatísiá dîlele trecute la biserica cu o fetitia tinera spre a se cununá cu dîns'a.

Preotulu confunsu începú a botezá.

— Ce vrei cu noi parinte? — întrebá mosnégulu. Dóra nu voiesci sè ne botedi de nou?

— Pardonu! — respunse preotulu, — eu am ganditu, cà aduci la botezu acéstá copila tinerea.

*

Dupa ce a petrecutu o nópte de carnevalu, Vichentie s'a dusu de catra diua a casa, si trecéndu pe langa o padurice s'a spariatu de ce-va.

Elu numai decâtu fugí la preotulu localu, si i spuse:

— Parinte, am vediutu unu strigoiu.

— Nu crede!

— Dar l'am vediutu.

— Ce forma a avutu.

— Semená cu unu magariu.

— Du-te a casa, fricosule! Precum vedu, tu te sparii si de umbr'a ta.

*

Unu tineru saracu, voindu a merge si dînsulu la unu balu, dar neavendu parale, se duse la unu domnu bogatu a se imprumutá.

— Du-te la draculu! — dîse acel'a maniosu.

— Multiam, — respunse junele, — esti celu d'antâiu, care m'a tramisu la parintele dtale!

O copilitia mica si-gatá papusi'a pentru balu. Tata ei o vediu si o intrebà:

— Ce faci tu Anico?

— Rosiescu hainele papusiei mele.

— Dar cu ce le rosiesci?

— Cu bere, tatuca.

— Dar cine ti-a spusu tie, cà berea rosiesce?

— D'apoi maicuti'a spunea a séra, cà berea a rositu nasulu dtale; am ganditu dara si eu...

Parintele nu mai continuà discursulu.

O esclamatune dupa nunta:

— Ce bine ar fi, déca asiu avé inca banii aceia ce i-am prepaditu acuma cu iubittii mei óspoti!

Oficierulu X. e unu omu fórte duru si purure maniosu.

Intelnindu pe servitoriulu seu lu-intrebai:

— Dar cum poti traí la stapanulu teu?

— Fórte bine. Noi traimu pré amicabilu. In tóte dílele ni pravuimu hainele; eu ale lui, elu ale mele. Cu acea deosebire inse, cà elu si-desbraca ale sale; ér ale mele sunt pe mine, candu elu le pravuiesce.

Dar éta, carnevalulu e la fine. Asié dara si pancovele mele se gata.

Díceti cà au fostu pucine. Dar pentru pucini, nici eu n'am coptu multe.

Figaro.

Din balurile mascate.

— Ah!

— De ce suspini, masca frumósa?

— Me dóre anim'a.

— Ti-oiu spune eu unu lécu bunu. In o carte vechia am cetitu urmatoriulu receptu: 1) ie o cârpa din pusunariulu unei fecióre — de 50 de ani, care nici odata n'a doritu a se maritá; 2) spéla-o in laculu unui morariu, care n'a furatu farina; 3) usca-o pe gardulu unui tutoru orfanalu, care nu s'a imbogatitu; 4) tramite-o la unu medicu dintre a carui pacienti nici unulu n'a moritu; 5) insémna-o cu negrel'a unui advocatu, care n'a voitú sè faca spese multe; 6) léga-ti apoi cu ea corpulu de-a supra animei, si n'ai frica!

La o mésa:

— Manca struguri!

— Multiam. Nu-mi place sè-mi beu vinulu in — pilule (hapuri.)

— Masca frumósa, te iubescu!

— Dar scii ce-i amorulu?

— Scíu. Amorulu e unu simtiementu...

— Las' cà ti-oiu spune eu ce-i amorulu: putîna suspinare, pucinu plansu, o léca de dorintia de mórte, si o parte de — mintiuna.

Dialogu intre o masca si unu domnu.

— Dar am dóra minte!

— Asié dara, sanetate buna, déca ai minte, tre-bue cà esti betrana. Cà-ci sè scii: in etate de 20 ani domnesce vointi'a, in etate de 30 ani — spiritulu, si la 40 ani — mintea.

Domino.

B o m b ó n e .

Dómn'a B. gasindu-se dílele trecute fara servitóre, si findu cà aceste se gasescu raru, scrise fratelului ei la tíera sè-i tramita un'a de acolo.

Elu i tramise pe Maria.

Nóu'a servitóre intrà dar in functiune, dar serman'a erá fórte tónta.

Dómn'a B. mancasse intr'o díl pesce pucinu cam seratu si avea sete continua.

Ea sunà si Maria veni.

— Mario, — díse ea, — sè-mi aduci unu paharu cu apa.

Servitóri'a veni, aducéndu in mana unu paharu cu apa limpede ca cristalulu.

— Cátu esti de stangace, — díse dómn'a B. Totu-de-una unu paharu cu apa se aduce pe o tassa.

Maria se rosi ca unu racu, alergà in bucataria si reveni cu o tassa plina cu apa.

Dómn'a B. asta-data rise.

Dlu X. este fórte bunu cu servitorii sei. Intr'o séra i se facú pofta de o prajitura.

— Éta 50 bani, — díse servitorului seu, mergi si cumpara 2 prajiture, un'a pentru mine si una pentru tine!

Dupa pucinu timpu servitoriulu se întórse, muscandu cu mare pofta dintr'o prajitura.

— E bine, — díse X., prajitur'a mea?

— Poftimu 25 bani, nu mai romasese de càtu un'a. —

— Adeveratu este, — intrebà D. pe unu amicu alu seu, cà ai dísu de mine intr'o societate, ce avusesse bunatatea sè me gasésca omu de spiritu, cum cà n'am de locu?

— Nu este adeveratu, — i respunse amiculu, eu nu scíu sè fi fostu in nici o societate unde sè te gasésca omu de spiritu, vedi dara, bine cà me inculpi pe nedreptu.

Balulu romanu din Budapesta.

— 12 fevru 1874. —

Balulu, ce junimea romana din capital'a Ungariei in totu anulu se nisuieste a-lu arangia, cu gustu si tóta pomp'a possibile, n'are caracterulu unei simple petreceri locale, ci elu este — am poté díce — alu intregi poporatiuni romane; cà-ci coloni'a romana din locu, cà representant'a corpului nationale in metropolea Ungariei, are sè demustre neromanilor: ce potemu produce si pe acestu terenu alu civilizatiunei, ce numimu cultura de salonu. Pentru cà neromanii cunoscu vícti'a nóstra sociale numai din jocurile clacasi-

loru tierani, cari obositi de munca, dupa ce dñu'a intréga au asudatu la holdele „spaici“, rentorcundu-se sér'a, se silescu a mai uitá necasurile la sunetele cimpoiloru. Altu genu de petrecere la romani, ei nu cunoscu. De ce-va mai nobilu nu ne tienu capabili.

A li demonstrá, cà sunt in ratecire, a li dovedí ad oculos, cà ne judoca falsu, este detorinti'a nóstra, si acésta scumpa detorintia voiesce a-si implini junimea romana d'aici, candu nu fara sacrificie arangéza in fia-care anu câte unu balu câtu se póte de elegantu.

Sè vedemu in câtu i-a succesu de asta-data.

Abié intrai in sala, pe la 9³/₄ óre, voindu a-mi dá si eu aerulu importantiei, si simtí, cà cine-va me bate pe umeri. Me intorcu, si fatia cu mine stá jurnalistulu magiarulu J.

— Mi-pare bine, cà aflai unu cunoscutu in acest'a lume necunoscuta, — mi-díse dinsulu.

— Cum, dta acum prim'a óra esti in balu romanescu?

— N'am vediutu inca balu romanescu in Buda-pesta. Sunteti in numeru micu adunati. Unde sunt celalalte dame ale dvóstre?

— Incidinti familiari, parte de bucuría, parte de intristare le-au impedeatú a veni.

— Alta cauza de impedeare sè nu fia óre?

— Mi-place a crede, cà nu.

Intr'acoste-a music'a militare intoná unu mersu natiunalu, si dómna *Elena Mocioni*, cá „lady patronesse“ intrá de bratiu cu presiedintele comitetului arangetoru, dlu *Gavrilu Mihályi jun.*, si inaugurara sér'a numai decátu, cu „Ardelén'a.“

— Cine sunt damele, cari venira in urm'a dnoi Mocioni?

— Dn'a si dsiórele *Alesandrina* si *Angelina Babesiu*.

Dlu J. scóse o carte de notitia si cerusa si incepu se insemne. Acum scieám, cà n'ó sè scapu curendu de dinsulu, pe mine me ghideliu talpele.

Dantiulu incetá si noi ni continuaramu revist'a.

— Cine e gratiós'a blondina, care strinse man'a cu dsiór'a baronessa *Elena Popp*?

— *Eugenia Alduleanu*, unu pupu, care adi trece intre rose.

— Ah! se 'ntielege acest'a e primulu balu.

— Da. De-a drépt'a dómnei Mocioni ocupa locu dn'a baronessa *Popp* cu fic'a-sa dn'a *Jurca*, langa acést'a dsiór'a *Maria Mihályi*, apoi dn'a *Cimponeriu*. Mai departe, in stang'a dnele: *Mihályi*, *Trapsia*, *Pap-Szilágyi*, *Nicoliciu*; dsiórele: *Elena Nedelco*, *Eugenia Stupa*, *Ioanovicu*, *Utasi* etc. acest'a din urma inca acuma e intrudusa in balu pentru prim'a óra.

— Dintre domni, cine sunt cei-a din grup'a dniloru *Mocioni*?

— Acei doi oficieri sunt: dlu majoru c. r. *Trapsia* si dlu capitanu d'artilleria *Vornica*.

— Dar éta si domnulu ministru de interne, etele *Szapáry*, cum dà man'a cu deputatii, numai pe unulu pare a nu-lu cunósce. Mai departe vedemu pe fostulu secretariu de statu d. *Ioanovicu*, d. Dr. *Gallu*, d. Al. *Nedelco*, dd. deputati: *Cosma*, *Costiciu*, *Trifunatiu* s. a. Ci avisulu pentru „Romana“ s'a datu si eu sum engageatu. La revedere!

La accentele melodióse, ce respira din fia-care variatiune a acestei compositiuni neperitórie, toti ne

insiraramu in colonu si abié finiramu joculu, candu éra-si me prinse dlu J. care avea in mana unu, ordine de dantiu pentru dame.

— Ce simboliséza acésta arma?

— Este simbolulu gloriei romane, care in acele dóue locuri, ce areta inscriptiunea, atinse culmea splendórei, castigandu védia si onóre numelui romanu.

— „*Éca spad'a lui Mihain. Calugareni. Alba-Iulia.*“ — Cum dar nu e ast'a *Gyulaféhervár*-ulu nostru?

— Ba da, dar atunci érá *Alba-Iulia* nóstra.

— Frumóse suveniru pentru dvóstra, — mi-díse dlu J. dímbindu, dar cine sunt urditorii acestei idee pentru ordinea de dantiu.

— Arangetorii, cari sunt mari agitatori.

— Ce spuni?

— Dar nu observi efectulu agitatiunei loru la dame, cari abié resuffa de agitate ce sunt.

— Ast'a nu e periculosu, — respunse dlu J. dímbindu. Ci sè vedemu ordinea jocuriloru „*Ardelana*“ . . . Valsu . . . „*Romana*“ . . . *Quadrille* . . . ah! si „*Csárdás*“, frumósu de la dvóstra.

— Loiali ca totu-de-una, dle. Nu inse asié de loiale au fostu familiile dvóstre, cari nu s'au presen-tatu ca sè fie cine sè-lu jóce.

— Ai dreptate. O sè-i scarmenu nitielu . . .

Acum me grabescu a scrie raportu despre acésta frumósa petrecere romanésca, care m'a multumitu preste acceptare. Un'a inse nu-mi place. Lucsulu ce intimpinai in toalet'a damelor.

— Ast'a e o bóla de care suferimu si noi cá dvóstra.

— Detorintia patriotica avemu toti a sterpi acésta bóla sociala.

— Va sè díca a miscá lumea cu umerii.

Dlu J. si-luà remasu bunu promitiendu a nu absentá nici candu de la balulu romanescu.

Ér eu ferice de libertatea recapatata, numai decátu me insírai intre jucatori, si continuaramu dantiulu, conversatiunea, voi'a buna, candu si candu câte-o chiuitura la „*Ardelana*“, pana de catra díua, candu ne resfiraramu, aducandu cu noi cele mai placute suveniru.

Georgitia.

CE E NOU?

* * (O istorióra de amoru.) Preotulu reformatu din *Gordicia* s'a inamóratu de fic'a invetiatoriului localu. Elu a si cerutu apoi man'a fetei, dar parintii i-a refusatu-o. In urmarea acesteia preotulu — s'a impuscatu.

* * (Unu nou felu de duelu.) Foile americane, povestescu despre unu duelu cu sfredelulu, ce a avutu locu nu de multu intre doi *Yankees*. Pe peptulu fiacarui duelistu se legá câte o scandura: ambii asiedia-ra apoi sfredelile loru, si la comanda, trei! ei inceputa a întórce. Celu ofensatu, luase din buna noróire mai inainte lectiuni de la unu timplariu, si reusí in mai putínu de 20 secunde, a sfredeli atátu scandur'a, câtu si pe adversariu astu-felu, incátu acest'a nu va mai poté incereá nici odata a mai sfredeli.

* * (Fratii siamesi au moritu!) Foile americane ni aducu unele detaiuri despre momentele ultime ale vietii gemoniloru din *Siamu*. Unulu dintre ei, *Chang*

a fostu lovit de paralisia inca de mai multu timpu si spre a-si mai alinã dorerile, se apucã cu totu de a din-sulu de meseri'a betiei. Astu-felu de câte ori bea mai multu de câtu poteã sè supórte, si acést'a se intemplã mai in tóte dilele — fratii siamesi trebuiau sè zaca in patu. Cu o di inainte de mórte ei se mai scolora odata din patu inse indata in nóptea urmatória starea sanetãtii lui Chang se întórse cu totulu spre reu, asié incãtu pana la 4 óre de demanétia si-dede sufletulu in manile Domnului. Eng, fratele seu, nu potù sè supórte dorerea ce i causã acést'a perdere si de odata si-perdù mintea si dupa o ametiela de dóue óre trecù si elu la viéti'a eterna.

Flamur'a lui Hymen.

♫ (*Dlu Moise Toma,*) archivariu consistorialu in Sibiiu, si-a serbatu la 7 febr., in Sibiiu la biseric'a din cetate, cununí'a cu domnisiór'a Anastasia I. Popa.

♫ (*Dlu Grigoriu Tamasiu Miculescu,*) conducatoriulu cartii funduarie in Siomcuta-mare, si-a incredintiatu de fiitória socia pe domnisiór'a Gizela Lemeni totu de acolo.

Carnevalu.

♫ (*O domnisióra din Aradu,*) gatandu-se la balu, dupa ce si-a facutu toalet'a, s'a mai uitatu inca odata in oglinda, punendu luminarea josu pe padimentu. Dar, din nenorocire, hainele usióre prinsera flacare, si acuma dins'a zce in patulu doreriloru.

♫ (*Lu Biseric'a-alba*) s'a arangeatu in 31 jan. c. v. unu balu romanescu in favorulu scólei romane de acolo.

♫ (*Societatea „Julia“*) a junimei romane academice din Clusiu, a arangeatu la 21 febr. unu concertu insofitu de dantiu si Calusierulu, executatu de 16 juni imbracati calusieresco. Éta program'a concertulu: 1) Deschiderea concertulu prin Daniele I. Monasterianu, vice-presedintele societãtii academice; 2) „Cincispre-diece ciresiaru“, de Pascali, musica de Flechtenmacher, executata de corulu vocalu; 3) „Sentinel'a romana“, de V. Alesandri, perorata de Basiliu Olteanu, juristu; 4) „Salutare din Italia“, compusa de Franciscu Suppé, pentru dóue violine principale cu acompaniare de pianu; executata de dd. Carolu Schuster, directoriulu conservatoriulu din Clusiu, Carolu Gunesch, magistru de capela alu „Hilariei“, si Emiliu Vajda, stud. cl. VI; 5) „Cantecu venatorescu“, poesia imitata de Gabriele Scridonu, auditoriu de filosofia, music'a de Mendelsohn-Bartholdy, executata de corulu vocalu; 6) „Misiunea femeiei in genere si a celei romane in specie“, disertatiune compusa si cetita de domnisiór'a Ana de Botta; 7) „Doine romane transilvane“, pe flueru pastorescu, executate de concivele dlu Ioane Seusianu; 8) „Sioldanu vitézulu“, monologu de V. Alesandri, represintatu prin Basiliu Filipu, stud. VII cl.; 9) „Romanu verde ca stejariulu“, poesia de V. Alesandri, music'a de Vorobchieviciu, esecut. de corulu vocalu; 10) Inchiderea concertulu, prin vice-presedintele societãtii.

Biserica si scóla.

‡ (*Noulu episcopu alu Aradului,*) P. Ssa parintele Mironu Romanu, la 15 jan. fu chirotonitu de

archireu in Aradu, de catra Escel. Sa mitropolitulu Procopiu Ivascovicu si Pr. Ssa parintele episcopu Ioanu Popasu, — si investitu cu jurisdictiune episcopesca in eparchi'a Aradului. Pentru introducerea noulu episcopu in eparchi'a sa, mitropolitulu a numitu de mandataru alu seu, pe parintele vicariu Nicolau Popea. Introducerea avù locu la 3 febr.

‡ (*Conferintia in cauza bisericesca.*) In 5 febr. protopopii, asesorii consistoriali, si câti-va mireni ai diecesei Lugosiului, au tienutu o conferintia in cas'a parochiala din Lugosiu, si au decisu a se compune patru adrese: una majest. sale, alt'a ministeriulu, a trei'a metropolitulu, a patri'a episcopulu Oradei-mari, — tóte pentru numirea parintelui canonicu Mihaiu Nagy de episcopu in Lugosiu. In privinti'a persónei, a careia numire erã sè se cèra prin aceste adrese, mai antãiu s'a facutu votare secreta. Resultatulu a fostu unanimu: canoniculu Nagy, caruia i dicemu si noi: Sè traiésca!

Societati si institute.

‡ (*Societatea invetiatoriloru din Timisiu-Vinga*) va tiené la 8/20 fauru adunare.

Literatura.

* (*„Column'a lui Traianu“*) in nr. 14, de pe decemvre 1873, contine urmatóriele: Stefanu celu Mare, documente inedite din archivele Venetiei, adunate de C. Esarcu; Haiduculu Gróza, relatiune comunicata de V. Alesandri; D. Petre Cernatescu si istori'a universala, critica de Gr. G. Tocilescu; Cucut'a, studiu medicalu de dr. Z. Petrescu; O mistificatiune literara, de S. Peretianu-Buzeu.

* (*S'a pusu sub presa*) si va aparé in curendu, „Istori'a revolutiunii nationale din 1821“, de C. D. Aricescu, 2 vol. in 8° editur'a tipografiei romane, G. Chitiu si I. Teodorianu, opu ordonatu cu portretulu dlui Tudoru Vladimirescu stampatu dupa originalulu lucratu in oleiu de distinsulu nostru pictore T. Aman si cu multe facsimile, in Craiova.

Teatru.

♫ (*„Cocón'a Chiritia la espositiunea din Viena“*) nou'a piesa comica a dlui Millo, a facutu sensatiune mare in teatrulu sal'a Bosel din Bucuresci. Interesulu — precum ni spune „Romanulu“ — crescù mai multu candu Chiritia povesti curtea ce i-a facutu unu unguru, presenturile si alte amabilitati din parte-i, cari in cele din urma s'a doveditu, cà nu erau pentru „frumosii ei ochi“, ci pentru scopuri politice, cà-ci Chiritia trecea la Vien'a de cocón'a unui ministru. Si atãtu de mare este dorulu ungurulu de gesieftu, încãtu urmaresce pe cocón'a Chiritia pana 'n Bucuresci si merge chiar pana a jocã impreuna cu dins'a ciardasiulu pe scena, dupa cum l'a potutu vedé totu publiculu, care asistã la serat'a din urma. Mare placere facù publiculu fericit'a scire, cà in fine Culitia alu cocónoi Chiritia s'a facutu dipotatu. In fine Chiritia lasa gluma la o parte, si termina astu-felu:

„Boiarii dumnea-vóstre
Credu ca tier'a nóstra
Pan'acum a datu multe
Milióne sute:

La toti gesieftarii,
La toti camatarii
Straini, si din tíera,
Pe din cale-afara ;
Ién s'o mai curmamú,
S'o mai incetamú,
Cu darea din mani,
Se n'o patimú mani,
Ca dieu ne-omú tredi
Intr'o buna di,
Pe loculu romanu
Strainulu stapanu,
Ca ne-a datú afara
Strainii din tíera !"

§ (Dlu I. Baciú Muntelescu) a datú in valea Borgului, o pretura in districtulu Naseudului, in septemanele trecute, o represintatiune teatrala, jocandú cantionetele: Mani'a pensiuniloru, Surugfulu romanu, Evreulu negutiatoriu, Vladutiulu mamei, Evreulu gardistu, Paraponisitulu, Pandurulu cersítoriu si Ciohanulu din Ardealu.

Tribunale.

| (Dlu Gruia Liuba,) juristu absolutu la universitatea din Pesta, a facutu la finea lunei trecute censur'a advocatíala.

| (Masina de monede false,) „Telegrafulu“ din Bucuresci ni spune, cá polití'a de acolo a descoperitu in localulu mitropolíei o masína pentru fabricare de monede false. Proprietarii erau doi santi parinti, numiti Cornilie si Nistoru. Masin'a este lucrata in otielu si e una din cele mai bune. Ea a fostu adusa de mai multu timpú din Turcia, destinata a taiá lire otomane. Frumosu, cuviosiloru parinti santi, pré frumosu !

| (Unu usurariu renumitu,) Din Siomecuta-mare se scrie, cá unu bietu romanu din districtulu acela a luatú imprumutu de la unu jidovu 23 fl., sub conditiunea, cá déca dinsulu nu va rentórcé sum'a ast'a la terminulu pusu, dreptu interesu va platí dupa fiacare florinu 3 cruceri pe dí. Romanulu n'a platitu la terminu, gandindu, cá jidovulu va asceptá. Acest'a a si asceptatu pana la unu timpú. Atunce apoi a pretinsu in locu de 23 fl. 398 fl. 13 cr. Judecatori'a cercuala din Siomecuta a judecatu — dupa lege, si de atunce dóra bietulu Romanu nu mai are casa.

| (In caus'a duelului Sutiú-Ghica) tribunalulu din Melun a condamnatu pe Sutiú la inchisóre de patru ani.

| (Procesulu unui costumú.) Luni s'a tratatu inaintea trib. din Iasi sectia II unu frumosu procesu, pe care nu ne putem opri de a-lu comunicá lectoriloru si mai cu séma lectritieloru nóstre: domnisiór'a L. I. chiama pe croitorulu Haim Hersman si i dá o rochia trenante ca sè i-o prefaca in costumú. Croitorulu i respunde, cá materi'a n'ajunge asié cum o pretinde sè fá. Dr'a inse voiesce sè aiba cu ori-ce pretiu unu costumú din aceea rochia, deci croitorulu se decide a-i satisface placerea cum va poté mai bine. Dupa câte-va díle, costumulu e gata, dar elu nu place drei, si prin urmare se opune d'a platí croitorului. Acest'a reclama la judele de pace respectivú, care condamna pe domnisióra. Nemultiamita cu hotarirea primei instantie, dsa face apelu la trib., unde se aduce si dn'a

Malvina, croitorés'a, ca esperta. Domnisiór'a L. I. este nevoíta a se desbracá chiar in camer'a de delibaratíune, de rochi'a sa si a imbracá costumulu pentru ca espert'a sè se póta pronuncia in cunoscentia de cauza. Opiniunea dnei Malvina este cá dintr'o rochia lunga nu se potea face unu mai bunu costumú. In consecintia, trib. confirma hotarirea judelei de pace si dr'a L. I. remane sè platésca croitorului, dupa ce a avutu neplacerea a se desbracá inaintea tribunalului.

Suvenirea mortiloru.

† (Jules Michelet,) marele istoricu francesu si sincerulu iubitoriu de Romani, a repausatu la Paris, dílele trecute. Scrierile lui istorice sunt fórté respandite in Franci'a. Dinsulu a scrisu si despre Romani, si a scrisu bine, adeveru si frumosu, precum pucini scriú despre noi. Din aceste amú publicatu si noi traduceri, si vomu mai publicá. Ér acuma sè dícemu ilustrului amicu alu Romaniloru: Fia-i memori'a binecuvantata !

† (Davidu Strauss,) renumitulu autoru alu opuriloru: „Viéti'a lui Isus“ si „Legea Nóua“, a repausatu in Ludwigsburg la 9 febr.

† (Bar. Mayer Rothschild,) a moritu in Londra la 7 febr. Dinsulu a fostu si deputatu, apartienendu partidei liberale.

Deslegarea ghieiturei numerice din nr. 3:

„Anim'a si orologiulu.“

Deslegare buna primiramu de la dn'a Luisa Isipu, dr'a Elena Heteu, si de la dnii: Iosifu Grama, Petru Muresianu Sireganulu, Ionu Baciú Muntelescu.

Post'a Redactiunii.

Redactorulu acestei foie róga pe toti colaboratorii si corespondintii sei a-i tramite epistolele: Nagy-Léta, per Nagy Várad.

Veduv'a eroului. Catu mai curendu. Cele dóue inca voru urmá. —

Doinele din giurulu Desiului sunt deja cunoscute, — in alte variante.

Boccea rom. — Am facutu dispositiune se se tramita de nou !

Dorulu. Se va publicá. Si dtale se-ti tramitomu deosebitu unu esemplariu ? Unulu deja se tramite.

Datine poparale, precum ori ce schitie si menuntiusiuri din viéti'a poporului, primimu cu cea mai mare bucuria.

Proprietariu, redactoru respundietoru si editoriu: IOSIFU VULCANU.

Cu tipariulu lui Alesandru Koesi in Pest'a. 1874. Strad'a lui Alesandru nr. 13.

Esemplare complete mai avemú din inceputulu anului trecutú.